

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 33/2024-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-3C/29/2018 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-3C/29/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B1-3C/29/2018 konal bez zbytočných prieťahov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **2 000 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich jeho právnej zástupkyni do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu, na ktorý prešiel výkon súdnictva z okresného súdu, v jeho civilnom spore. Mestskému súdu žiada prikázať konať bez zbytočných prieťahov a zároveň žiada priznať finančné zadosťučinenie 7 500 eur.

II.

2. Sťažovateľ sa žalobou z októbra 2018 domáha odškodnenia ujmy za vykonanú väzbu potom, ako bol oslobodený spod obžaloby. Vyjadrenie žalovaného k žalobe mu bolo doručené v júli 2020. Žalovaný okrem iného namietol, že sťažovateľ sa rovnakých čiastkových nárokov domáha vo viac ako desiatich iných, skôr začatých konaniach, a preto vzniesol námietku veci začatej. Sudkyňa preto v apríli 2021 dala vyššiemu súdnemu úradníkovi pokyn preveriť túto námietku žalovaného.

III.

3. Sťažovateľ zdôrazňuje, že súd nevykonával žiaden ďalší úkon. Poukazuje na to, že vec má preňho ako invalidného dôchodcu mimoriadny význam, keďže utrpel ujmu a na neefektívnom konaní súdu sa nepodieľal. Zdôrazňuje, že vec nie je právne a ani skutkovo zložitá. Odkazuje na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva. Výšku finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že prieťahy v konaniach o odškodňovanie väzby treba posudzovať prísnejšie.

4. Mestský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že spis bol u vyššieho súdneho úradníka a je potrebné preveriť námietku veci začatej, ktorá zrejme bude aspoň sčasti dôvodná. K pomalému postupu preto prispel aj sťažovateľ duplicitnými, komplikovanými a neprehľadnými žalobami. Sťažovateľovi vyčíta, že sa na prieťahy nesťažoval a neurgoval konkrétneho sudcu. Mestský súd napokon dodáva, že po vrátení spisu dohliadne na bezodkladný postup, a poukazuje na svoju extrémnu zaťaženosť.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

6. Konanie, v ktorom sa sťažovateľ domáha zaplatenia odškodnenia ujmy za vykonanú väzbu, predstavuje štandardnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov a nie je po právnej stránke zložitá. Nemožno dospieť k záveru, že by sťažovateľ prispel k predĺženiu konania tým, že podal viac žalôb. Preverenie námietky veci začatej sa nespája s takými úkonmi súdu, z ktorých by bolo možno vyvodit' osobitnú náročnosť. Konanie na mestskom súde trvá už viac ako päť rokov, pričom posledný úkon vo vzťahu ku sťažovateľovi (doručenie vyjadrenia) bol urobený takmer pred štyrmi rokmi. K zbytočným prieťahom došlo úplnou nečinnosťou súdu. Preto bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavnej sťažnosti vyhovené a vyslovené, že postupom mestského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj obsahovo zhodné právo na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, s tým, že mestskému súdu bolo prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov.

7. K tvrdeniam o zaťažnosti mestského súdu treba uviesť, že systémové zlyhania správy súdnictva nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezavádzajú štát zodpovednosti za prieťahy. Účelom ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prieťahov alebo dospieť k záveru, či majú objektívny, alebo subjektívny charakter. Dôležité je rozhodnúť, či k prieťahom v konaní došlo, a odstrániť stav právnej neistoty sťažovateľa.

8. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľa bola výrazná nečinnosť mestského súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku a fázu konania, správanie sťažovateľa a postup súdu bolo sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadost'učinenie 2 000 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jeho návrhu vyhovené.

V.

9. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením a ktorých výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) predstavuje 713,96 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2024

Robert Šorl
predseda senátu